

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

Obr. 8. Otrokovice-Kvítkovice. Půdorys domu LnK od východu.

Otrokovice-Kvítkovice. Grundriss des Hauses der LBK von Ost.

ry s lineární keramikou a jednak do kulturního okruhu lužických popelnicových polí (Langová – Kohoutek 2001, 137–138, 167). Naleziště v prostoru „Chmelina“ je přesně lokalizováno na ZM 1 : 10 000, č.l. 25-31-24, od Z.s.č. 146 a 175 mm (úsek SO 111) a 151 a 153 mm (úsek SO 112 – JV obchvat), od J.s.č. 68 a 81 mm (SO 111) a 61 a 65 mm (SO 112). Lokalita je situována na výrazném terénním hřbetu, táhnoucím se delší osou přibližně ve směru sever – jih nad údolní nivou levobřeží řeky Dřevnice v nadmořské výšce kolem 197 m.

Nejstarší zjištěnou fází osídlení na Chmelině představuje kultura s lineární keramikou, předběžně datovanou do II. stupně. Osídlení kultury LnK zahrnovalo převážně východní polovinu zkoumaného úseku trasy SO 111, v západní polovině už bylo zastoupeno méně a v úseku SO 112 (JV obchvat) již nebylo zjištěno vůbec (obr. 8). Celkem lze k této kultuře přiřadit kolem 340 prozkoumaných objektů na celkové ploše výzkumu. Jednalo se většinou o sídlištní jámy různého účelu, z nichž zvláštní pozornost zasluhují především rozsáhlé hliníky (např. obj. č. 529, 531, 535, 551, 555, 623, 633, 635, apod.). V některých se podařilo odkrýt částečně uchované pece vesměs kvadratického půdorysu s částečně dochovanými stěnami a v některých případech i zaklenutím (např. obj. 535, 623, 633). Pozoruhodným nálezem jsou také pravidelně zahloubené jámy, které snad lze interpretovat jako zemnice z tohoto období (např. obj. č. 799) nebo zásobní jámy s větším množstvím zuhelnatělého období (obj. č. 690). Podařilo se také doložit na jihovýchodní Moravě jeden z prvních příkladů existence tzv. dlouhých domů s kůlovou konstrukcí stěn, ohraničených po obvodu palisádovými žlaby a nebo jednotlivými hliníky, v jednom případě (dům I – obj.č. 1536–1585) se podařilo odkrýt celý půdorys této halové stavby.

Druhou fází osídlení na lokalitě představuje kultura s moravskou malovanou keramikou, která byla opět zjištěna jen v západní polovině úseku SO 111. Jednalo se celkem o dva objekty (č. 522 a 1507), z nichž druhý představoval typický sídlištní hliník s poměrně bohatým inventářem keramiky.

Jiří Kohoutek

Literatura

Langová, J., Kohoutek, J. 2001: Otrokovice (Kvítkovice u Otrokovíc, okr. Zlín). *Přehled výzkumu 2000* (42), 137–138, 167.

Resumé

Otrokovice (Kataster Kvítkovice u Otrokovíc, Bez. Zlín). „Chmelín“. Linienbandkeramik. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr. Brno-venkov)

„Dědina“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při stavbě kanalizace v centru obce byl zdokumentován v ulici Dědina před domem č. p. 113 ojedinělý sídlištní objekt kultury s lineární keramikou.

David Parma

Resumé

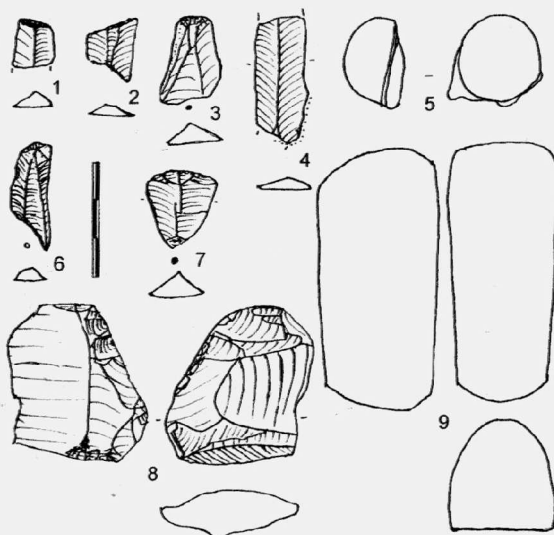
Podolí (Bez. Brno-venkov). „Dědina“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (okr. Uherské Hradiště)

„Strážné“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu okolí obce Podolí bylo objeveno nové sídliště lidu s MMK. Lokalita je položena na temeni, které vybíhá severním směrem od kóty „Hluboček“ (366 m). Nálezy se koncentrují v prostoru kóty „Strážné“ (331 m), ze které je dobrý rozhled na vyústění údolí Olšavy do Dolnomoravského úvalu. Na základě strategické pozice je možno lokalitu klasifikovat jako výšinnou.

Keramický materiál je nepočtený. Zachoval se pouze odlomený polokulovitý výčnělek (obr. 9:5), část dalšího a několik typických okrajů, které přísluší kultuře s MMK. Z výšinné polohy bylo sesbíráno 21 ks kamenné štipané industrie.

Obr. 9. Podolí. Výběr kamenné industrie. Podolí. Steinindustrie (Auswahl).

V surovinovém spektru převažuje silicit z glacienních sedimentů (13 ks), zastoupen je i čokoládový silicit (1 ks), lokální rohovec podobný rohovci typu Krumlovský les, varieta I (1 ks) a přepálený silicit (6 ks). Z nástrojů je v kolekci zastoupeno bifaciálně retušované drásadlo (obr. 9:8), 2 čepele škrabadla (obr. 9:3,6), krátký trapéz (obr. 9:2), trojúhelníkové krátké škrabadlo (obr. 9:7), čepel s příčnou retuší (obr. 9:1), některé se srpovým leskem. Lesk se objevil i na neretušovaných kusech (obr. 8:4). Kamenná broušená industrie je reprezentována fragmentem kopytovitého klínu (obr. 9:9) z metabazitu typu Podjízeří (za určení děkujeme A. Přichystalovi), který byl pravděpodobně sekundárně užit jako roztěrač a malý kus ostří kamenné sekerky ze zelené břidlice typu Želešice.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Petr Škrdl

Resumé

Podolí (Bez. Uherské Hradiště). „Strážné“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

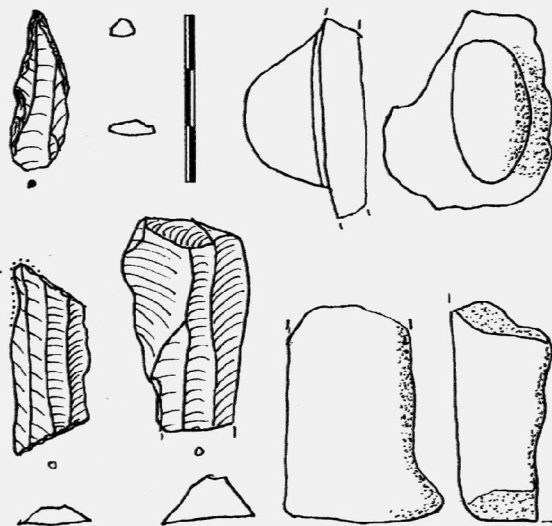
POPOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Milonín“. MMK I/II. Sídliště. Povrchový průzkum.

V prostoru výrazné polohy „Milonín“ na katastru Popovic byl získán charakteristický materiál kultury s MMK. Keramika se dochovala ve zlomkovitém stavu, ale vykazovala průkazné znaky: svisle protáhlý výčnělek (obr. 10:2), 2 polokulovité výčnělky, 3 nevýrazné zaoblené okraje a fragment vnější partie nohy z antropomorfní plastiky (obr. 10:5). Přítomnost svisle protáhlého výčnělku v celku signalizuje archaický prvek staršího stupně MMK. Jeho přítomnost ve II. stupni této kultury na jihozápadní Moravě prudce klesá a v pozdním období je sporadická (Košťálek 1979, 53). Jako příměs bylo do keramiky přidáváno jemné ostřívo.

Velmi zajímavá je kolekce štipané kamenné industrie, která čítá 20 ks. V surovinovém spektru překvapivě převažuje čokoládový silicit (7 ks) před silicity z glacienních sedimentů (4 ks), obsidiánem (2 ks) a vláským (?) radiolaritem (1 ks; za určení děkujeme A. Přichystalovi). Šest artefaktů bylo přepáleno. Typ čokoláda se prezentuje většími úštěpy, čepelemi, z nichž zaujme čepel s vytvořenou škrabadlovitou hlavicí bez finální úpravy (obr. 10:4), dlouhý trapéz se srpovým leskem (obr. 10:3), dírkovač (obr. 10:1) až po drobné úštěpky a odpad. Silicit z glacienních sedimentů je zastoupen čepelovoústěpovým jádrem, drobnou čepelkou a odpadem. Dva obsidiánové úštěpy mají velikost 1–2,1 cm. Výčet artefaktů štipané kamenné industrie uzavírají radiolaritový úštěp a drobný přepálený odpad.

Celek je možné datovat do průběhu kultury s moravskou malovanou keramikou, a to buď do závěru staršího stupně, nebo do počátku jeho mladšího stupně. Pozoruhodné je velké zastoupení čokoládového silicitu v surovinovém spektru.

Obr. 10. Popovice. Výběr materiálu.
Popovice. Materialauswahl.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča Petr Škrdl

Literatura

Košťálek, P. 1979: *Neolitické sídliště s moravskou malovanou keramikou u Jaroměřic n. R.* Studie AÚ ČSAV Brno VI/1. Praha.

Resumé

Popovice (Bez. Uherské Hradiště). „Milonín“. Mährische bemalte Keramik I/II. Siedlung. Oberflächensammlung.

POSTŘELMOV (okr. Šumperk)

„U Františka“. LnK (fáze II, III), LgK. Sídliště. Záchranný výzkum. Uložení: VM Šumperk

V březnu až říjnu 2003 proběhl rozsáhlý záchranný výzkum rovinného neolitického sídliště, vyvolaný stavbou silničního obchvatu obce Postřelmov (realizován byl Vlastivědným muzeem v Šumperku). Lokalita byla známá již z dřívějších sběrů (Nekvasil 1963, 12, 34; Janák-Müller 1996, 46).

Základní poloha lokality je prostorově zachycena na ZM 1:10 000, list 14-41-24; v souřadnicích Z s. č. (mm): J s. č. (mm) je vymezena body – 200:229; 204:263; 212:261; 210:227 (parc. č. 1777); v nadmořské výšce 285–287 m. Nachází se na levém, severním břehu potoka Rakovce, v severní části Mohelnické brázdy, v akumulární rovině nivy řeky Moravy, jejíž tok je vzdálen cca 2,5 km východním směrem.

Pod orniční vrstvou, mocnou cca 30–50 cm, ležela žlutá jílovitá hlína. Do ní se zahlubovaly jednotlivé objekty – postupně bylo prozkoumáno a zdokumentováno 632 archeologických objektů. Plocha výzkumu zabírala pruh o rozměrech cca 40–50 × 300 m zhruba severojižního směru. Těleso budované komunikace tak protnul sídliště napříč, známe tedy jeho okraj jižní (levý břeh Rakovce) a severní. Sídliště